

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО РУКОПАШУ «СПАС» У НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДИ

Національна система патріотичного виховання – це історично сформована в Україні практика виховання патріота, тому вона може бути побудована на базі козацької системи патріотичного виховання, але адаптованої до сучасних умов. В якості прикладу можна навести відроджене козацьке бойове мистецтво «Спас».

Сучасне відродження козацького бойового мистецтва «Спас» в Україні розпочалося на початку 1990-х років. У м. Запоріжжя виникла ініціативна група під керівництвом О. Притули, яка розпочала процес пошуку, вивчення й апробації козацьких методів ведення бою, зокрема розпочався пошук носіїв, які зберегли козацьке бойове мистецтво «Спас».

2-3 серпня 1997 року в м. Запоріжжя було проведено Перший Всеукраїнський фестиваль козацьких бойових та традиційних мистецтв. Фестиваль було засновано Школою традиційного козацького бойового мистецтва «Спас» та Запорізькою міською радою. Фестиваль поставив собі за мету сприяти відродженню та популяризації національних бойових мистецтв та видів боротьби [1].

У травні 1998 року, за ініціативою керівника громадської організації «Школа традиційного козацького бойового мистецтва «Спас» О. Притули, було відкрито першу школу цього бойового мистецтва – Запорізьку міську козацьку дитячо-юнацьку спортивну школу бойового мистецтва «Спас». Першим директором цієї школи було призначено Олександра Притулу. Це, по суті, була перша державна козацька школа українського національного бойового мистецтва в історії сучасної України. Ця школа нараховувала вісім посад тренерів-викладачів з козацького бойового мистецтва «Спас», що дозволило розвивати це бойове мистецтво в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя. В червні 1998 року О. Притулою було розроблено авторську програму викладання «Спасу» для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, яка була затверджена міським спорткомітетом Запорізької міської ради. Ця програма стала базовою до 2011 року для викладання «Спасу» в осередках по Україні. Були розроблені вимоги до складання іспитів на певний рівень опанування бойового мистецтва. Програма нараховувала сім рівнів «Молодика» (система вимог) і була розрахована на десять років навчання бойовому мистецтву. Особливістю програми було гармонійне поєднання спортивного розвитку з духовною підготовкою спортсмена в бойовому мистецтві [1].

3 вересня 2007 року на факультеті фізичного виховання Запорізького національного університету для студентів відкрито факультатив з українського рукопашу «Спас». Викладати цей факультатив почали президент ВГО «Всеукраїнська федерація «Спас» О. Притула і віце-президент федерації К. Рижов. Факультатив став проміжним етапом для введення в майбутньому в систему вищої школи українського рукопашу «Спас» [1].

У цей період представниками науково-методичної ради Всеукраїнської Федерації національного бойового мистецтва «Спас» ЗДМУ було сформовано засади національної системи патріотичного виховання. Серед іншого стверджувалося, що сутність національних інтересів України полягає у виживанні цієї держави у світі, одним з функціональних проявів цього виживання є попередньо сформована готовність кожного громадянина до свідомого й добровільного захисту колективних інтересів Батьківщини. З цих позицій, національну систему патріотичного виховання розглядалася як інструмент виживання України в навколишньому світі. А з точки зору військової доктрини, ця система спрямовувалася на захист інтересів Вітчизни. Гідним прикладом такого адаптування історичних традицій до сучасності стали, наприклад, МК ДЮСШ

БМ «Спас» і «Школа Джур» м. Запоріжжя [2]. У 2008 році Міністерством у справах сім'ї, молоді та спорту України «Український рукопаш «Спас» тимчасово внесений до переліку видів спорту, що визнані в Україні (наказ №2913 від 14.07.2008р.). Того ж року Запорізьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, ВГО «Всеукраїнська федерація «Спас» була затверджена програма «Національно-патріотичного виховання на основі культури, звичаїв та духовності запорозького козацтва», яка стала навчально-методичною базою для впровадження національних єдиноборств, зокрема українського рукопашу «Спас», до системи загальноосвітніх шкіл [1]. У 2012 році Державною службою молоді та спорту «Український рукопаш «Спас» було внесено до Єдиної спортивної класифікації України з видів спорту (наказ № 2105 від 22.05.2012р.), стало можливим присвоювати розряди та звання. Державною службою молоді та спорту була затверджена навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл із цього виду спорту. У серпні 2014 року делегація ВГО «Всеукраїнська федерація «Спас» на запрошення ЮНЕСКО взяла участь у XVI Міжнародному фестивалі національних бойових мистецтв у м. Чхунджу (Південна Корея), де було продемонстровано український рукопаш «Спас» як українське національне бойове мистецтво.

На сьогодні український рукопаш «Спас» знаний в Україні та поза її межами. В Україні він визнаний офіційно як вид спорту. Створена мережа дитячо-юнацьких спортивних шкіл і спортивних клубів. Існує прецедент впровадження спеціалізації «Український рукопаш «Спас» до системи вищої школи в Україні на прикладі Запорізького національного університету. Український рукопаш «Спас» має всі підстави й перспективи для подальшого розвитку як бойового мистецтва й виду спорту в Україні та поза її межами [1].

Таким чином, український рукопаш «Спас» має відіграти значну роль у національно-патріотичному вихованні студентської молоді. Адже саме він базується на давніх українських козацьких традиціях і побудований на основі козацької системи патріотичного виховання, адаптованої до сучасних умов.

Список використаної літератури:

1. Історія ВГО «Спас». Український рукопаш «Спас», історія і розвиток : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://spas.zp.ua/history/>.
2. Коломієць В. А. Визначення суті понятійного змісту національної системи патріотичного виховання / В. А. Коломієць, М. Н. Сиромятніков // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції з питань патріотичного виховання молоді 13-14 грудня 2007 року Запоріжжя, 2007. – Запоріжжя : «Акцент», 2008. – С. 54-56